

Sygn. akt VII Ua 29/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSO Włodzimierz Czechowicz (spr.)

Sędziowie: SO Zbigniew Szczuka

SO Danuta Malec

Protokolant: Beata Gawrońska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 listopada 2013 r. w Warszawie

sprawy z odwołania W. Ż.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji wniesionej przez odwołującą W. Ż.

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
z dnia 21 maja 2013 roku sygn. akt VI U 151/12

oddala apelację.

Sygn. akt VII Ua 29/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 maja 2013 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Pragi Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu sprawy W. Ż. oddalił odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 7 sierpnia 2012 r., z dnia 3 września 2012 r., z dnia 19 września 2012 r. z dnia 5 października 2012 r. oraz z dnia 18 października 2012 r.

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych:

Odwołująca się od 2006 r. posiadała zarejestrowaną na siebie działalność gospodarczą o nazwie (...) W. Ż. z siedzibą w W.. Odwołująca się podejmowała działalność każdego roku na okres wakacyjny w miesiącach lipiec-sierpień. Działalność odwołującej się polegała na sprzedaży książek nad morzem w pawilonach. W 2002 roku odwołująca podjęła pracę w spółce (...) Sp. z o.o., którą zakończyła za porozumieniem stron 30 czerwca 2012 r.

Odwołująca się była niezdolna do pracy nieprzerwanie od 27 czerwca 2012 r. do 14 października 2012 r. Dnia 26 czerwca 2012 r. odwołująca się na czas swojej choroby udzieliła swojemu mężowi J. Ż. pełnomocnictwa do występowaniu w imieniu (...) z siedzibą w W. we wszelkich sprawach związanych z prowadzoną działalnością.

Dnia 1 lipca 2012 r. odwołująca się wznowiła swoją działalność gospodarczą. Odwołująca ponownie zawiesiła swoją działalność gospodarczą z dniem 15 września 2012 r.

Odwołująca po wznowieniu działalności gospodarczej osobiście nie wykonywała żadnych czynności związanych z tą działalnością. Wszystkie czynności związane z działalnością np. takie jak rozstawianie namiotów czy zatrudnianie pracowników wykonywał J. Ż.. Odwołująca się została zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 1 sierpnia 2012 r. Składki zdrowotne zostały opłacone za odwołującą się za lipiec i sierpień 2012 r. Dnia 18 lipca 2012 r. odwołująca się złożyła wniosek o objęcie jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności i od tego dnia została objęta tym ubezpieczeniem.

Decyzją z dnia 7 sierpnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa odmówił odwołującej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 lipca 2012 r. do 5 sierpnia 2012 r.

Decyzją z dnia 3 września 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił odwołującej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 lipca 2012 r. do 19 sierpnia 2012 r.

Decyzją z dnia 19 września 2012 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił odwołującej się prawa do zasiłku chorobowego za okres od

3 września 2012 r. do 16 września 2012 r. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż świadczenia pieniężne przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy wskazał, że zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Organ rentowy wskazał także, iż prawo do zasiłku przysługuje również wówczas, gdy nieprzerwana niezdolność do pracy powstała w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego z innego tytułu, jeżeli ubezpieczony w dniu powstania niezdolności do pracy miał równolegle co najmniej dwa tytuły ubezpieczeń, a podlegał ubezpieczeniu chorobowemu tylko z jednego tytułu. Organ rentowy podniósł, iż z uwagi na to, że w dniu powstania niezdolności do pracy odwołująca się nie miała równolegle dwóch tytułów ubezpieczeń i objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym z tytułu pozarolniczej działalności nastąpiło od dnia 18 lipca 2012 r. tj. w okresie orzeczonej niezdolności do pracy - brak jest podstaw prawnych do przyznania prawa i wypłaty zasiłku chorobowego za wskazany okres.

Decyzją z dnia 5 października 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na podstawie art. 1 ust. 1 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa odmówił odwołującej się prawa do zasiłku chorobowego za okres od 17 września 2012 r. do 30 września 2012 r. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż świadczenia pieniężne przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia

13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych). Organ rentowy wskazał, że zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Organ rentowy wskazał także, iż prawo do zasiłku przysługuje również wówczas, gdy nieprzerwana niezdolność do pracy powstała w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego z innego tytułu, jeżeli ubezpieczony w dniu powstania niezdolności do pracy miał równolegle co najmniej dwa tytuły ubezpieczeń, a podlegał ubezpieczeniu chorobowemu tylko z jednego tytułu. Organ rentowy podniósł, iż z uwagi na to, że w dniu powstania niezdolności do pracy odwołująca się nie miała równolegle dwóch tytułów ubezpieczeń i objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym z tytułu pozarolniczej działalności nastąpiło od dnia 18 lipca 2012 r. tj. w okresie orzeczonej niezdolności do pracy - brak jest podstaw prawnych do przyznania prawa i wypłaty zasiłku chorobowego za wskazany okres.

Decyzją z dnia 18 października 2012 r. znak: (...)/2012/ZAS/(...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. na podstawie art. 1 ust. 1 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa odmówił odwołującej się prawa do zasiłku chorobowego za okres od

1 października 2012 r. do 14 października 2012 r. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż świadczenia pieniężne przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy wskazał, że zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Organ rentowy wskazał także, iż prawo do zasiłku przysługuje również wówczas, gdy nieprzerwana niezdolność do pracy powstała w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego z innego tytułu, jeżeli ubezpieczony w dniu powstania niezdolności do pracy miał równoległe co najmniej dwa tytuły ubezpieczeń, a podlegał ubezpieczeniu chorobowemu tylko z jednego tytułu. Organ rentowy podniósł, iż z uwagi na to, że w dniu powstania niezdolności do pracy odwołująca się nie miała równoległe dwóch tytułów ubezpieczeń i objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym z tytułu pozarolniczej działalności nastąpiło od dnia 18 lipca 2012 r. tj. w okresie orzeczonej niezdolności do pracy - brak jest podstaw prawnych do przyznania prawa i wypłaty zasiłku chorobowego za wskazany okres.

W rozważaniach prawnych Sąd Rejonowy powołał się na art. 3, art. 4 ust. 1, art. 7 pkt 1, art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz na art. 11 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Sąd Rejonowy zważył, iż nie jest uzasadniony pogląd odwołującej, iż w spornych okresach nie prowadziła ona działalności gospodarczej, bowiem była niezdolna do pracy i sama osobiście nie wykonywała czynności związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Czynności związane z wykonywaniem działalności gospodarczej były bowiem faktycznie podejmowane, zaś osobiste wykonywanie działalności gospodarczej nie jest cechą przesądzającą o tym, czy dana działalność jest prowadzona, czy też nie jest prowadzona. W ocenie Sądu Rejonowego odwołująca prowadziła działalność gospodarczą, zaś od dnia 1 lipca 2012 r. kontynuowała działalność zarobkową.

W ocenie Sądu Rejonowego odwołująca z uwagi na wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej posiadała tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Odwołująca została objęta takim ubezpieczeniem z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej z dniem 18 lipca 2012 r. Zatem, zgodnie z treścią art. 4 ustawy o zasiłku chorobowym, zasiłek ten przysługiwał odwołującej od dnia 16 października 2012 r. tj. po upływie 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego – w przypadku osoby ubezpieczonej dobrowolnie.

Od powyższego wyroku Sądu Rejonowego apelację złożyła odwołująca reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżając ten wyrok w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi pełnomocnik odwołującej zarzucił naruszenie prawa materialnego tj. art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej poprzez błędną wykładnię, w wyniku czego uznano, że osoba, która tylko rejestrowała działalność gospodarczą i nie prowadziła działalności gospodarczej, ponieważ zajmował się tym jej mąż, nie może otrzymać zasiłku chorobowego z tytułu choroby powstałej w trakcie wykonywania umowy o pracę.

Mając na uwadze powyższe zarzuty pełnomocnik pozwanego wniósł o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyznanie zasiłku chorobowego za wskazany okres oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Pełnomocnik odwołującej wniósł ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji ZUS do ponownego rozpoznania, orzekając jednocześnie o kosztach procesu.

W uzasadnieniu apelacji pełnomocnik odwołującej wskazał, że ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych nie zawiera definicji działalności gospodarczej, zatem Sąd Rejonowy powinien był wziąć pod uwagę definicję znajdującą się w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej. W ocenie pełnomocnika odwołującej obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlegają tylko osoby, które prowadzą działalność gospodarczą. Pod pojęciem prowadzenia działalności gospodarczej rozumieć należy prowadzenie tej działalności, kierowanie nią oraz wykonywanie wszystkich czynności osobiście i pod własnym kierownictwem.

Pełnomocnik odwołującej oświadczył, iż w niniejszej sprawie ubezpieczona jedynie zarejestrowała działalność gospodarczą, natomiast jej nie wykonywała. Mąż odwołującej, któremu udzieliła ona pełnomocnictwa, samodzielnie wykonywał działalność gospodarczą na jej rachunek. W ocenie pełnomocnika odwołującej, stała się ona niezdolna

do pracy w okresie, kiedy była objęta ubezpieczeniem chorobowym z tytułu umowy o pracę oraz nie prowadziła ona działalności gospodarczej.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik organu rentowego wniósł o jej oddalenie. W uzasadnieniu odpowiedzi na apelację pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że czynności dokonywane przez pełnomocnika ustanowionego przez odwołującą uznaje się za działalność zarobkową ubezpieczonej w rozumieniu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Działalność gospodarcza prowadzona jest bowiem w imieniu i na rzecz przedsiębiorcy, dlatego też to właśnie przedsiębiorca, nie zaś ustanowiony przez niego pełnomocnik uzyskuje z tego tytułu przychód.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 28 listopada 2013 r. pełnomocnik odwołującej popierał apelację oraz sprecyzował wniosek apelacyjny, wskazując iż wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyznanie odwołującej prawa do zasiłku chorobowego oraz zasądzenie kosztów procesu, zaś ewentualnie wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu apelacji strony odwołującej się, Sąd Okręgowy zważył, co następuje: apelacja nie jest zasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie dowodowe zgodnie z wymogami procedury, a także nie dopuścił się żadnych uchybień, które skutkowałyby koniecznością zmiany lub uchylenia zaskarżonego wyroku. Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny oraz dokonał właściwej subsumcji przepisów. Sąd Okręgowy przyjął ustalenia faktyczne poczynione w postępowaniu przed Sądem Rejonowym za własne i przyjął, że przepisy prawa materialnego zostały prawidłowo zastosowane.

Odnosząc się do zarzutów pełnomocnika strony odwołującej zawartych w apelacji, Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, iż nie są one zasadne. W niniejszej sprawie odwołująca spełniła przesłanki z art. 13 ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 r. nr 77, poz. 512 ze zm.), bowiem po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym. Już brzmienie tego przepisu przesądza o tym, iż podstawowe znaczenie dla oceny, czy odwołującej przysługuje zasiłek chorobowy, ma okoliczność, czy w spornych okresach prowadziła ona działalność o charakterze zarobkowym.

Odnosząc się do powyższej kwestii, Sąd Okręgowy podziela pogląd zawarty w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2012 r., (I UK 13/12, LEX nr 1218583,) zgodnie z którym, „zasiłek chorobowy zastępuje utracony zarobek, zaś ryzykiem chronionym jest w tym przypadku niemożność wykonywania (kontynuowania lub podjęcia) każdej działalności zarobkowej, zarówno tej, której wykonywanie dawało tytuł do objęcia ubezpieczeniem, jak i wykonywanej równoległe z taką działalnością a ponadto jakiegokolwiek nowej działalności dającej źródło utrzymania” W niniejszej sprawie, pomimo choroby odwołującej, jej działalność zarobkowa była kontynuowana, wskutek tego, iż do wykonywania tej działalności ustanowiła ona pełnomocnika. Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że działalność ubezpieczonej zmierzająca do uzyskania przez nią zarobku uniemożliwia pobieranie przez nią zasiłku chorobowego i nie jest przy tym istotne, czy działalność tą odwołująca wykonywała osobiście, czy też działała przy pomocy innych osób (osoby). Nawet mimo niezdolności do pracy spowodowanej chorobą odwołującej nie doszło do zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej. Sąd Okręgowy miał także na uwadze wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2012r. (I UK 212/11 OSNP 2012/23-24/294) zgodnie z którym, kontynuowanie lub podjęcie działalności zarobkowej po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, przy spełnieniu pozostałych negatywnych przesłanek z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa powoduje utratę zasiłku chorobowego za cały okres tej działalności.

W ocenie Sądu Okręgowego trafnie zdefiniował Sąd Rejonowy, na czym polega zarobkowy charakter działalności gospodarczej. Sąd Okręgowy podziela pogląd, iż zarobkowy charakter działalności gospodarczej oznacza, iż celem podjęcia takiej działalności jest osiągnięcie zysku. Nie jest przy tym konieczne faktyczne osiągnięcie zysku przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą. Z punktu widzenia art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych

z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa ważne jest to, aby działalność zarobkowa osoby ubezpieczonej trwała nadal pomimo zaistnienia niezdolności do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia.

Sąd Okręgowy zważył ponadto, że zgodnie z art. 2. Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2013r., poz. 672 j.t.) działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. W uchwale z dnia 6 grudnia 1991 r., (III CZP 117/91, OSNCP 1992, nr 5, poz. 65), Sąd Najwyższy wskazał specyficzne cechy działalności gospodarczej, a mianowicie:

- a) zawodowy, a więc stały charakter,
- b) związaną z nią powtarzalność podejmowanych działań,
- c) podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania,
- d) uczestnictwo w obrocie gospodarczym.

Należy przy tym [podkreślić, że bez znaczenia jest fakt osiągnięcia dochodu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Jeśli nie przynosi ona zysku, nie oznacza to, iż przestaje być działalnością gospodarczą (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1992 r., III CZP 134/92, OSNC 1993, nr 5, poz. 79). W wyroku z dnia 16 sierpnia 2012 r., (II SA/Po 427/12, CBOSA), Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu wskazał, iż o zarobkowości działalności decyduje cel jej wykonywania. Jeżeli zakłada się osiągnięcie w związku z działalnością i w jej efekcie nadwyżki przychodów nad poniesionymi kosztami, a więc osiągnięcie dochodu, to znaczy, że został określony cel zarobkowy tej działalności. Samo określenie celu ma jednak wymiar subiektywny i mieści się w sferze zamiaru danego podmiotu. Zarzut apelacyjny naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 2 wspomnianej wyżej Ustawy nie jest zasadny, jeśli skarżący twierdzi jedynie, że fizyczne wykonywanie czynności podczas prowadzenia działalności gospodarczej nie przez samą odwołującą lecz przez jej męża miałyby świadczyć o tym, że nie jest prowadzona ta działalność w rozumieniu przepisów Ustawy.

Sąd Okręgowy zważył również, iż Sąd Rejonowy trafnie ocenił, że odwołująca z uwagi na wykonywanie przez nią pozarolniczej działalności gospodarczej posiadała tytuł do objęcia jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym – jednakże została ona objęta takim ubezpieczeniem dopiero z dniem 18 lipca 2012 r. Powoduje to, iż zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa zasiłek chorobowy przysługiwał odwołującej dopiero po dniu 15 października 2012 r.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.